

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/328/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4110205148
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2012:4110205148.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: Orange Slovensko, a.s., so sídlom Prievozská 6/A, Bratislava, proti odporkyňi: G. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. XX, toho času na neznámom mieste, v konaní zastúpená opatrovníkom A. R., bytom F. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Nám. legionárov 5, Prešov, zastúpený advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, Svidník, o zaplatenie 835,92 eura s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka na strane odporcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 12. septembra 2012 č. k. 12C 69/2012-71, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku týkajúceho sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi sumu 172,04 eura s 8,5 % úrokom z omeškania ročne od 20. 03. 2008 do zaplatenia, ktorú jej povolil splácať v splátkach po 34,40 eura mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci, počnúc prvou splátkou v mesiaci október 2012 pod stratou výhody splátok. Konanie v časti o zaplatenie sumy 663,88 eura zastavil. Vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov konania. Odporkyňu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania v sume 50 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že medzi navrhovateľom a odporkyňou boli uzatvorené dve zmluvy o pripojení č. A 2553062 dňa 19. 09. 2006 a č. A 2621297 dňa 08. 11. 2006 spolu s dodatkami, súčasťou boli všeobecné podmienky a príloha č. 1 dodatku k zmluve. Navrhovateľ vypožičal odporkyňi 2 SIM karty, ktoré jej umožňovali využívať telekomunikačné služby poskytované navrhovateľom a odpredal jej dva kusy mobilných telefónov značky Priama linka za kúpnu cenu 0,03 eura a Nokia 2610 za kúpnu cenu 0,03 eura. Pohľadávka vznikla tak, že odporkyňa nezaplatila cenu poskytovaných služieb riadne a včas za obdobie od 05. 11. 2007 do 07. 01. 2008, tým porušila zmluvné povinnosti a navrhovateľ si tak uplatnil nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 663,88 eura v zmysle článku 2. bod 2.5 dodatku k zmluve o pripojení vo výške 10.000,- Sk (663,88 eura) z každej zmluvy. V časti o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 663,88 eura zobral navrhovateľ návrh späť, preto súd prvého stupňa v uvedenej časti podľa § 96 ods. 1 OSP zastavil. O zvyšku návrhu rozhodol súd prvého stupňa s poukazom na ustanovenie § 51, § 488, § 559 ods. 1, § 3 ods. 1 OZ, keďže mal za preukázané, že návrh bol podaný dôvodne, pretože odporkyňa nezaplatila navrhovateľovi faktúry za hovorné a mesačné poplatky v sume 172,04 eura. Úrok z omeškania priznal navrhovateľovi v zmysle § 517 ods. 1 OZ a nariadenia vlády č. 87/1995 Zb. a v zmysle § 160 OSP povolil odporkyňi dlžnú sumu uhradiť v splátkach. O náhrade trov konania vedľajšieho účastníka rozhodol podľa § 150 OSP tak, že mu ich náhradu nepriznal z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Uviedol, že vo všeobecnosti sú navrhovatelia v spotrebiteľských sporoch zastúpení právnym zástupcom. To neznamená, že vedľajší účastník by mal byť automaticky zastúpený právnym zástupcom. V zmysle § 93 ods. 2 OSP a zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z. z. vedľajší

účastník na strane odporcu vstúpil do konania a úlohou a cieľom vedľajšieho účastníka v takom prípade je ochrana práv spotrebiteľa. Z toho vyplýva, že dané združenie by malo mať vo svojich radoch osoby, ktoré vedia poskytnúť právne služby v oblasti spotrebiteľských sporov, resp. iné odborne zdatné osoby. V tomto prípade má aj samotný vedľajší účastník na strane odporcu vo svojich radoch členov, ktorí majú právnické vzdelanie. Úmyslom zákonodarcu bolo, aby združenie na ochranu spotrebiteľa vedelo poskytnúť kvalifikovanú pomoc spotrebiteľovi a nie aby sa ešte dalo zastúpiť právnym zástupcom. Daný vedľajší účastník opakovane vstupuje do súdnych sporov, automaticky zastúpený právnym zástupcom, bez toho, aby vopred vedel o akú konkrétnu vec sa jedná a či je vôbec potrebné do konania vstúpiť. Súd prvého stupňa je toho názoru, že v danej veci zastúpenie vedľajšieho účastníka právnym zástupcom je účelové, samo o sebe nesleduje cieľ ochrany spotrebiteľa a narúša hospodárnosť konania. O trovách účastníkov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že v konaní úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov konania v sume 50 eur za zaplatený súdny poplatok.

Proti uvedenému rozsudku podal včas odvolanie vedľajší účastník na strane odporcu v časti výroku, ktorým mu nebola priznaná náhrada trov konania. Podľa jeho názoru použitie ustanovenia § 150 OSP je logicky rozporné a nespravodlivé, v rozpore s ustanovením § 1 OSP. Spotrebiteľ bol len jeho pričinením ochránený pred nepriateľnou zmluvnou podmienkou. Jeho oprávnenia v oblasti spotrebiteľského práva nijakým spôsobom nevyklúčujú využívanie služieb advokátov. Také obmedzenia nevyplývajú zo žiadnej normy a ani nemajú žiaden racionálny podklad. Poukázal na rozhodnutia Krajského súdu Nitra 25Co/179/2012, 9Co/172/2012, 9Co/228/2012 a ďalšie rozhodnutia krajský súdov Slovenskej republiky, z ktorých citoval právne závery. Jeho aktivita v tomto konaní sa týkala len zmluvnej pokuty ako skutkovo a právne samostatného nároku, ktorý mohol byť uplatnený aj samostatnou žalobou, v konaní bol úspešný, a preto mu mala byť priznaná náhrada trov konania. V tomto spore nezdieľa postavenie účastníka na strane ktorého vstupuje, nakoľko v zmysle § 93 ods. 4 OSP koná iba sám za seba. Žiadal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmeniť a priznať mu náhradu trov konania.

K odvolaniu vedľajšieho účastníka sa vyjadril navrhovateľ. Poukázal na ustanovenie § 142 ods. 1 OSP, podľa ktorého súd prizná účastníkovi konania náhradu trov konania potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. V danom prípade možno úkony advokátov, ktorí zastupujú občianske združenia, považovať za tzv. formulárové úkony, keďže v každom konaní sú rovnaké, podávajú sa hromadne a týkajú sa peňažného plnenia vyplývajúceho z rovnakých právnych nárokov, a preto nejde o účelné uplatňovanie trov konania. Ďalej uviedol, že Združenie na ochranu spotrebiteľa HOOS má na pozícii podpredsedu predstavenstva osobu, ktorá dosiahla právnické vzdelanie, a preto nie je potrebné zastúpenie advokátom, pretože takto vynaložené trovy nie sú účelné na uplatňovanie alebo bránenie práva. Taktiež poukázal aj na nález Ústavného súdu SR II.ÚS 78/03. Samotné združenie je vytvorené na ochranu spotrebiteľa, čo však neznamená, že nemá nárok na zastúpenie advokátom, avšak samotné náklady, ktoré vznikli zastupovaním spotrebiteľa musia byť účelne vynaložené, ich nepriznanie nie je porušením jeho základného práva na zastupovanie advokátom. Navrhol rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdiť.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu a z dôvodov vymedzených odvolaním (§ 212 ods. 1 OSP) a po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) dospel k záveru, že odvolanie vedľajšieho účastníka nie je dôvodné, preto v rozsahu napadnutom odvolaním rozhodnutie

súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Podľa § 219 ods.1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa odseku 2 tohto citovaného ustanovenia ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 24 ods. 1 prvá veta OSP, účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí.

Podľa § 25 ods. 1 a 2 OSP, ako zástupcu si účastník môže vždy zvoliť advokáta. Plnomocenstvo udelené advokátovi nemožno obmedziť. Advokát je povinný účelne využívať všetky zákonom pripustené prostriedky a spôsoby poskytovania právnej pomoci účastníkovi, ktorého zastupuje.

Podľa § 137 OSP, trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 140 ods. 1 OSP, každý účastník platí trovy konania, ktoré vznikajú jemu osobne, a trovy svojho zástupcu. Spoločné trovy platia účastníci podľa pomeru účastníctva na veci a na konaní.

Podľa § 142 ods. 1 OSP, účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c/ OSP, žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 prvá veta OSP, ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy.

Podľa § 150 ods. 1 OSP, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Podľa § 151 ods. 1 OSP, o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 93 ods. 2 OSP, ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 25 ods. 2 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, združenie podľa odseku 1 môže na základe plnomocenstva zastupovať spotrebiteľa v konaniach pred štátnymi orgánmi o uplatňovaní jeho práv vrátane náhrady ujmy spôsobenej porušením práv spotrebiteľa.

Predmetom odvolacieho konania je výrok o náhrade trov konania, a to konkrétne náhrade trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu, ktorému prvostupňový súd túto náhradu nepriznal. Odvolací súd poukazuje na vecnú správnosť uznesenia súdu prvého stupňa v napadnutej časti a jeho dôvody, s ktorými sa v celom rozsahu stotožňuje a na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia uvádza ďalšie dôvody.

Podľa § 93 ods. 1 OSP ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť

konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (ods. 2 cit. ust.).

Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh (ods. 3).

V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností (ods. 4).

Vedľajší účastník má síce v zmysle § 93 ods. 4 prvá veta OSP rovnaké práva a povinnosti (procesnej povahy) ako účastník konania, a môže byť rozhodnutím súdu zaviazaný na náhradu trov konania, alebo mu môže byť priznaná náhrada trov konania. Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania ako celku. Je výlučne vecou súdu, aby posudzoval úspech procesných strán v súdnom konaní ako aj účelnosť vynaložených trov. Pre všetky prípady rozhodovania o náhrade trov konania v občianskoprávnom konaní platí všeobecný princíp, že možno priznať náhradu iba tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Aj keď za takéto náklady je vždy treba považovať odmenu za profesionálne zastupovanie účastníka advokátom.

Odvolačný súd vychádza z rozhodovacej praxe súdov, že rozhodovanie o náhrade trov súdneho konania je integrálnou súčasťou súdneho konania ako celku.

Podľa článku 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy, a to od začiatku konania.

Podľa článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Právo na poskytnutie právnej pomoci a náhrada trov konania, vrátane tých, ktoré sú spojené so zastupovaním advokátom, sú dve rôzne veci, ktoré síce spolu súvisia, ale možno

ich oddeliť.

Hlavnou zásadou, ktorá ovláda rozhodovanie o trovách konania, je však zásada úspechu vo veci. Ústavný súd už k tejto otázke judikoval, že pomeriavať úspech a neúspech vo veci nemožno len tým, ako bolo o konkrétnom návrhu rozhodnuté, ale je treba ho posudzovať v širších súvislostiach. V rozhodnutí IV.ÚS 1/04 zo dňa 13. 01. 2005 Ústavný súd zdôraznil, že ani rozhodovanie o trovách konania nesmie byť len mechanickým posudzovaním výsledku sporu bez komplexného zhodnotenia rozhodnutia vo veci. Rozhodnutie o trovách konania má byť zrejším a logickým ukončením celého súdneho konania (ÚS ČR I.ÚS 257/05).

Súdy sú pri rozhodovaní o náhrade trov konania povinné prihliadať najmä na účel súdneho konania, ktorým je poskytovanie ochrany subjektívnym právam. Pri skúmaní účelnosti vynaložených trov konania na zastupovanie účastníka či vedľajšieho účastníka advokátom je súd povinný skúmať, či ide o účelné či dôvodne vynaložené trovy. Vždy je pritom treba prihliadať na konkrétne okolnosti prípadu. V prípade, že vedľajším účastníkom na strane odporcu, ktorý je spotrebiteľ ako fyzická osoba, v konaní, v ktorom je predmetom sporu problematika ochrany práv spotrebiteľa, je Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, ktoré je právnickou osobou a jeho hlavnou náplňou činnosti je hájiť záujmy a ochrana spotrebiteľov, vyvstáva otázka, či takýto vedľajší účastník, ak sa nechá zastupovať v súdnom konaní advokátom, v prípade úspechu účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník vystupuje, ide o účelne vynaložené náklady spojené s jeho právnym zastupovaním. Právna problematika tohto sporu teda úzko

súvisí s hlavným predmetom činnosti tohto vedľajšieho účastníka. Ak sa takýto vedľajší účastník, ktorý je zo zákona oprávnený vstupovať ako vedľajší účastník do súdneho konania na strane účastníka, ktorý je spotrebiteľom, nechá zastupovať v spore advokátom, na čo má plné právo, neznamená to však, že v prípade úspechu účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník v spore vystupuje, má vedľajší účastník automaticky právo na náhradu trov právneho zastúpenia.

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na právnu argumentáciu v náleze Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 25. júla 2012 sp. zn. I.US 988/12, s ktorou sa stotožňuje, v ktorom ústavný súd uviedol, že: „Pravidlo, podľa ktorého možno úspešnej procesnej strane priznať náhradu iba účelne vynaložených trov, sa vzťahuje na akékoľvek trovy konania, teda aj na trovy spojené so zastupovaním advokátom (na odmenu za zastupovanie, paušálnu náhradu hotových výdavkov a náhradu za daň z pridanej hodnoty). Za účelne vynaložené trovy v zmysle § 142 ods. 1 OSP možno považovať iba také trovy, ktoré musela procesná strana nevyhnutne vynaložiť, aby mohla riadne hájiť svoje porušené alebo ohrozené subjektívne právo pred súdom. Trovy spojené so zastupovaním advokátom spravidla budú tomuto vymedzeniu zodpovedať. Tomuto pravidlu však nemožno však nemožno prisudzovať absolútnu, bezvýhradnú povahu; môžu sa vyskytnúť aj situácie, za ktorých trovy spojené so zastupovaním advokátom nebude možné považovať za nevyhnutné na riadne uplatňovanie alebo bránenie práva pred súdom. O takýto prípad pôjde najmä v prípade zneužitia práva na zastúpenie advokátom“.

Z koncepcie zákonne vymedzených cieľov združení podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa vyplýva, že okrem iných čiastkových cieľov upravených v cit. zákone, združenie môže na základe plnomocenstva zastupovať spotrebiteľa v konaniach pred štátnymi orgánmi o uplatňovaní jeho práv vrátane náhrady ujmy spôsobenej porušením práv spotrebiteľa. Uvedeným zákonodarca rozšíril subjekty, ktoré v špecifických právnych vzťahoch (spotrebiteľské vzťahy) môžu zastupovať spotrebiteľa pri hájení jeho záujmov. Inými slovami, zákon bez inak želateľnej, ale nie nevyhnutnej konkretizácie fungovania a náležitého odborného zloženia združenia (personálny substrát združenia) považuje združenie za odborníka v spotrebiteľských právnych vzťahoch a na tento účel mu za splnenia stanovených podmienok poskytuje prostredníctvom ministerstva príslušnú podporu (§ 25 ods. 6 cit. zák.). Teda bez ohľadu na skutočnosť, či personálny substrát združenia, hájaceho záujmy spotrebiteľa má, alebo nemá odborne zdatných zástupcov (v širšom zmysle slova), alebo či sa združenie dá v konaní zastúpiť zástupcom (napr. advokátom), považuje ho za subjekt, ktorý je odborníkom vo veci.

Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS vystupovalo v konaní bezpochyby ako vedľajší účastník, ktorý sa nechal právne zastúpiť advokátom JUDr. Igorom Šafrankom tak, že ho písomne splnomocnil na zastupovanie v konaní. Vo svojej podstate združenie -odborník, ako subjekt práva, ktorého predmetom konania je ochrana práv spotrebiteľa sa dal zastúpiť právnym zástupcom - advokátom. Odvolací súd konštatuje, že napriek tomu, že v konaní sa vedľajší účastník mohol dať zastúpiť ďalším odborníkom (advokátom) dôsledky uvedeného, v rovine náhrady trov konania v súdnom konaní, nerezultujú v účelnosť takýchto trov konania (konkrétne trov právneho zastupovania), ktoré v konaní vedľajšiemu účastníkovi mohli vzniknúť. Vedľajší účastník (združenie) je zo svojej podstaty subjektom práva a účastníkom konania, ktorý je odborníkom na podporu a ochranu záujmov práv spotrebiteľa, ktorého ďalšie odborné zastupovanie nie je možné charakterizovať ako účelné. Ak sú svojím charakterom vznikajúce trovy konania neúčelné, nemožno takúto neúčelnosť pripisovať na škodu, aj keď neúspešnejšieho účastníka konania, v tomto prípade navrhovateľa. Vzhľadom na uvedené odvolací súd napadnuté rozhodnutie v napadnutej časti výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil. Odvolací súd navyše poukazuje na to, že vedľajší účastník v konaní v písomnom vyjadrení k návrhu namietal iba neprijateľnosť zmluvných podmienok v zmluve o pripojení, pričom uvedenú otázku súd rieši ex offi i bez námietky účastníka či vedľajšieho účastníka.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1, 2 a § 142 ods. 1 OSP s tým, že úspešnému navrhovateľovi v tomto konaní náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože si ich náhradu neuplatnil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.